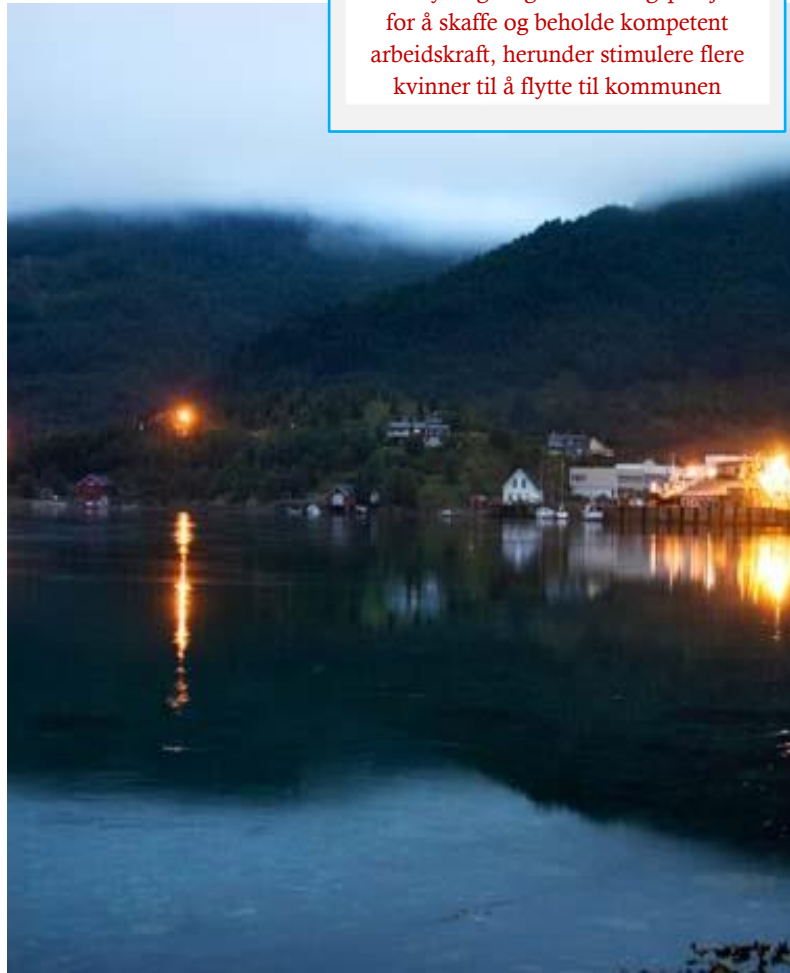

Et tilflyttings- og inkluderingsprosjekt
for å skaffe og beholde kompetent
arbeidskraft, herunder stimulere flere
kvinner til å flytte til kommunen

Sluttrapport

Bolyst 2012/2014

Skånland kommune

Sammen for hverandre

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	s 3
Prosjekt mål	s 4
Økonomisk ramme/bidrag i hht revidert regnskap.....	s 5
Organisering og bemanning	s 6
Prosjektledelse og prosjektarbeid	s 7
Aktivitetskoordinators/-gruppes mandat og rolle	s 7
Prosesen	s 8
Aktivitetene:.....	s 9
-1. Bolig ved hospitering	s 9
-2. Feiring og markering av nasjonaldager – involvering og deltakelse	s 9
-3. Hospiteringsordning for familier til arbeidsinnvandrere, bedrift	s 9
-4. Hospiteringsordning for familier til arbeidsinnvandrere - kommunale arbeidsplasser....	s 9
-5. Hospiteringsordning for barn til arbeidsinnvandrere.....	s 9
-6. Hospiteringsordning for barn til arbeidsinnvandrere i skole og barnehage	s 9
-7. Reise boland – Skånland kommune t/r.....	s 9
-8. Språkopplæringstiltak for arbeidsinnvandrere	s 10
-9. Kompetanse og ressurskartlegging.....	s 11
Øvrige tiltak	s 11
Evaluerings.....	s 11

Innledning

Skånland kommune er en distriktskommune med knapt 3000 innbyggere. De siste 3 år har det vært vekst i folketallet. Størst vekst var det i 2011 med 76 innbyggere og Skånland var da den kommunen i Nord Norge med nest størst prosentvis innbyggervekst.

En hovedforklaring til veksten ligger i arbeidsinnvandring av mannlige fagarbeidere til båtbyggerverkstedene i tettstedet Grovfjord, ca 35 km fra kommunesenteret Evenskjer.

Næringslivet i Skånland har behov for flere fagarbeidere og ingeniører til verkstedindustrien og kraftselskap. Kommunen har behov for helsefagarbeidere og sykepleiere. Mangel på boliger er en bremsende faktor for tilflytting.

Bolystprosjektet er et tilflyttings- og inkluderingsprosjekt for å skaffe og beholde kompetent arbeidskraft, herunder stimulere flere kvinner til å flytte til kommunen. Prosjektet er et partnerskapsprosjekt mellom Skånland kommune, næringslivet, frivillige organisasjoner og Folkeuniversitetet. Kommunal- og regionaldepartementet har innvilget 1,5 millioner kroner i tilskudd til prosjektet over en 2-årsperiode (2012/2014).

Det er tverrpolitisk enighet i Skånland kommune om at det skal satses på tilrettelegging for økt folketall og næringsutvikling og prosjektet ble vedtatt i formannskapet den 11.09.2012, sak 131/12.

Prosjektledere:

Kommunalsjef Torbjørn Simonsen t.o.m. 01.04.2014

Rådgiver Gerd Larsen f.o.m. 01.04.2014 – 31.12.2014

Prosjektmål

Legge til rette for at offentlig og privat sektor i kommunen skal forbedre sin rekruttering av kvalifisert arbeidskraft.

For å beholde og rekruttere arbeidskraft vil prosjektet jobbe målrettet for:

1. At det bygges flere boliger, både eneboliger og leiligheter, både for eie- og leiemarkedet, samt få testet ut erfaringer med bruk av gjennomgangsboliger.
2. Integrerings-/inkluderings tiltak som kan medvirke til at arbeidsinnvandrere blir deltakere og medvirkere i kommunens aktive frivillige organisasjons- og aktivitetsliv. Dette spesielt med sikte på at de skal ta med seg sin familie til Skånland kommune og bosette seg fast her med familien.
3. Igangsette og gjennomføre tilrettelagt språkopplæring for arbeidsinnvandrere.
4. Stimulerings tiltak for at ektefellene til arbeidsinnvandrere får seg jobb i Skånland kommune og flytter hit. Det vil her legges opp til kortvarige opphold i kommunen for arbeidsinnvandrernes familier hvor det vil bli arrangert hospitering i aktuelle bedrifter eller organisasjoner for ektefellen, samt hospitering i barnehage eller skole for barna.

Økonomisk ramme

	2012	2013	2014	Sum	% vis andel
Bedrifter i Skånland	100 000	200 000	200 000	500 000	16,7
Kommunal- og regionaldepartementet	300 000	600 000	600 000	1 500 000	50,0
Lag og foreninger	20 000	40 000	40 000	100 000	3,3
Skånland kommune	180 000	360 000	360 000	900 000	30,0
				3 000 000	100,0

Bidrag i henhold til revidert regnskap

	2012	2013	2014	Sum	% vis andel
Bedrifter i Skånland	21 726	55 402	72 318	149 446	16,7
Kommunal- og regionaldepartementet	65 177	166 207	216 953	448 337	50,0
Lag og foreninger	4 345	11 080	14 464	29 889	3,3
Skånland kommune	39 106	99 724	130 172	269 002	30,0
	130 354	332 414	433 906	896 674	100,0

Prosjektregnskapet er utarbeidet og revidert, jf. 12/462-7/tilsagnsnr. 12242038. Et betydelig antall dugnadstimer er lagt ned i prosjektet som også prosjektregnskapet viser.

Organisering og bemanning

Prosjekteier:	Skånland kommune
Styringsgruppe:	Skånland Formannskap
Prosjektansvarlige:	Rådmann Merete Hessen fram til 01.02.2014 Rådmann Torbjørn Simonsen fra 01.02.2014
Prosjektledelse:	Kommunalsjef Torbjørn Simonsen fram til 01.04.2014 Rådgiver Gerd Larsen fra 01.04.2014
Prosjektmedarbeidere:	Næringsjef Terje Olsen Rådgiver Gerd Larsen fram til 01.04.2014

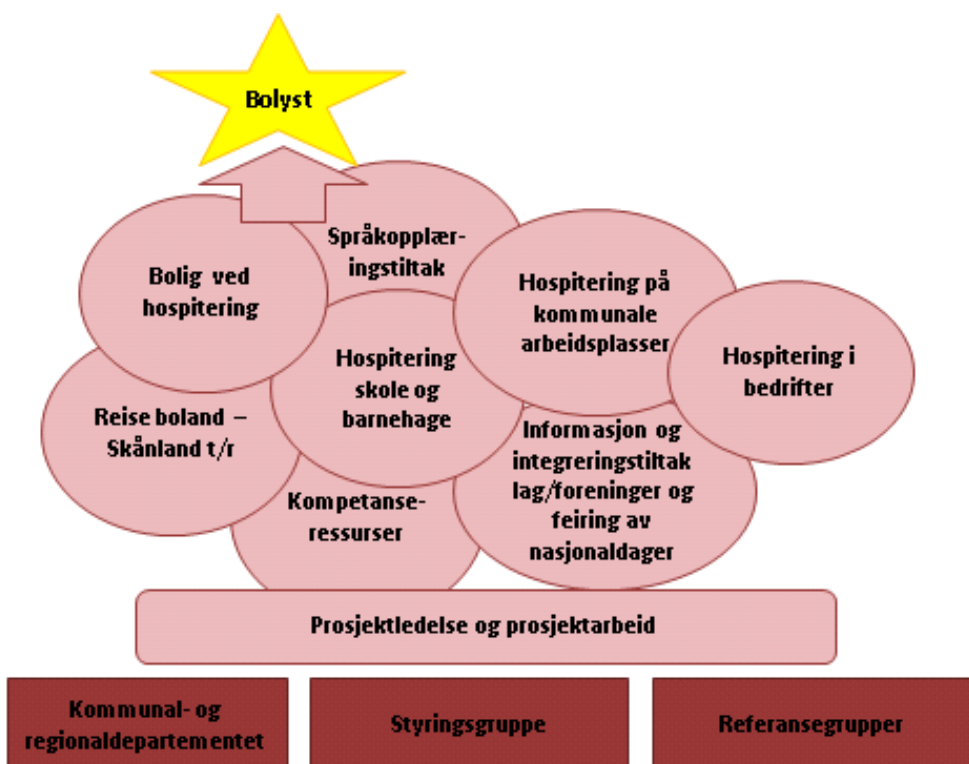
Prosjektet ble organisert med 8 arbeidsgrupper:

1. Bolig ved hospitering
2. Feiring og markering av nasjonaldager – involvering og deltakelse i det frivillige liv
3. Hospiteringsordning for familier til arbeidsinnvandrere – bedrift
4. Hospiteringsordning for familier til arbeidsinnvandrere - kommunale arbeidsplasser
5. Hospiteringsordning for barn til arbeidsinnvandrere i skole og barnehage
6. Reise boland - Skånland t/r
7. Språkopplæringstiltak for arbeidsinnvandrere
8. Kompetanse og ressurskartlegging

Referansegruppe:	Skånland Næringsforum Driftsledergruppen i Skånland kommune
------------------	--

Prosjektledelse og prosjektarbeid

Aktivitetskoordinators/-gruppas mandat og rolle

---

1. Bidra til at prosjektmålene nås – de fire effektmålene "Helhetlig overblikk"
2. Planlegge og gjennomføre aktiviteter slik at aktivitetsmålet nås - resultatmålet for egen aktivitet "Fokusert på eget aktivitetsområde"
3. Samråde med andre aktivitetsområder som henger sammen med eget
4. Disponere innenfor rammen av tildelt budsjett til aktiviteten i samråd med prosjektleder
5. Følge opp å påse at måltall for egeninnsats nås og medgått tid blir fortløpende registrert
6. Statusrapportere til prosjektleder (fremdrift, informasjon og kommunikasjon – nyheter til hjemmeside/media)
7. Aktivitetskoordinator deltar i prosjekt-/arbeidsgruppemøter
8. Utarbeide sluttrapport for eget aktivitetsområde

Prosessen

- 20.03.2012: Formannskapet orienteres om søknad om midler.
- 26.06.2012: Formannskapet orienteres om innvilget tilskudd.
- 27.06.2012: Pressekonferanse om prosjektet.
- 28.06.2012: Partnerskapet/samarbeidspartnere informeres om prosjektet.
- 02.07.2012: Tilsagnsbrev.
- 26.07.2012: Bekreftelse om oppstart.
- 11.09.2012: Styringsgruppe etablert – vedtak i Formannskapet.
- 20.09.2012: Prosjektmøte 1.
- 04.10.2012: Prosjektmøte 2.
- 12.10.2012: Møte med bedriftene.
- 03.01.2013: Prosjektmøte 3.
- 31.01.2013: Prosjektmøte 4.
- 13.03.2013: Prosjektmøte 5.
- 28.08.2013: Prosjektmøte 6.
- 03.04.2014: Prosjektmøte 7.
- 17.09.2014: Prosjektmøte 8.
- 14.10.2014: Prosjektmøte 9.
- 25.11.2014: Sluttregnskap/prosjektregnskap oversendt KMD.
- 15.01.2015: Sluttrapport oversendt KMD
- 04.02.2015: Formannskapet behandler sluttrapporten.

Møtene har vært avholdt på «Huset i Havet» i Grovfjord. Ytre ramme for møtene har vært på 2-2,5 timer. Viktigste arbeidsoppgaver har vært utført mellom møtene. Agenda for møtene har vært planlegging og gjennomgang av aktiviteter samt avklare rekkefølge på aktivitetene. Det ble satt opp milepæler for delmål, hovedmål i prosjektet.

Aktivitetene

---

1. Bolig ved hospitering

Grovfjord Båtbyggeri AS (GB) har 4 arbeidsinnvandrere fra Latvia/Estland. Familiens ektefeller bor i hjemlandet p.g.a. fast jobb og skolebarn. Disse ønsker bosetting i Grovfjord, men på grunn av mangel på ledige boliger, er dette ikke mulig.

GB har kjøpt en bolig som er tilrettelagt for hospitering av ansattes ektefeller/familier. I og med at GB eier egen bolig, vil hospiteringsprosjektet bli vurdert videreført.

Grovfjord Mek. Verksted AS (GMV) har ca 54 arbeidsinnvandrere fra Polen/Iran/Russland/Litauen. En av disse kom til kommunen som asylsøker, fikk arbeid på GMV og bosatte seg ca 20 km fra Grovfjord. To andre kan være interessert i å bosette seg i Grovfjord, dersom de finner ledig bolig. For resten av arbeidsinnvandrere er det uaktuelt å flytte til Grovfjord da de har gode boliger i hjemlandet og familietilknytning dit. Disse bor i formannsbrakker som GMV har leid inn til sine arbeidsinnvandrere.

2. Feiring og markering av nasjonaldager- involvering og deltakelse i det frivillige liv (lag og foreninger)

Det har vært arrangert 3 kafekvelder. I tillegg arrangerte Grov Barne- og ungdomsskole kurs i pepperkakebaking der arbeidsinnvandrere var invitert til å delta.

3. Hospiteringsordning for familier til arbeidsinnvandrere – bedrift

GB har hatt 2 familier på hospitering, 1 familie i 4,5 uker sommeren 2013 og 1 familie i 3 uker i forbindelse med julehelga 2014. På grunn av at hospitering har vært i forbindelse med ferieavvikling, har det ikke vært aktuelt eller interesse for hospitering i verken kommunale eller private bedrifter.

4. Hospitering kommunale arbeidsplasser

Det vises til pkt 3 ovenfor.

5. Hospiteringsordning for barn til arbeidsinnvandrere i skole og barnehage

Grov Barne- og ungdomsskole har hatt 1 elev fra Litauen på hospitering i 2013.

6. Reise boland – Skånland t/r

Det vises til pkt. 3.

GB har organisert reiser for hospiteringer i 2013 og 2014.

7. Språkopplæringstiltak for arbeidsinnvandrere

Språkopplæringa startet opp med møter med bedriftene, kartlegging og testing av aktuelle deltakere høsten 2012.

Testingen som Folkeuniversitetet (FU) gjennomførte, foregikk ved at deltakerne logget seg på en testside som tester i henhold til den Europeiske referanserammen for fremmedspråk. Nivået går fra A1 som er laveste nivå til C2 som er høyeste nivå. Det var selvevaluering innen skriveferdigheter, leseferdigheter, taleferdigheter og samtaleferdigheter. I tillegg ble deltakerne testet i ordforråd og grammatikk, leseferdighet og lytteferdighet. Resultatet av testen ble at majoriteten av deltakerne er på A1-nivå, noen ganske få er på A2 eller høyere. Gjennomgående viser det seg at deltakerne vurderer egne ferdigheter bedre enn testresultatet.

På bakgrunn av testresultatene og innspill, valgte FU å legge opp til språkkurs hvor forutsetningen var at deltakerne kunne svært lite norsk. Progresjonen i innlæringen ville være middels og læreverk ble valgt ut fra dette forhold.

Det har vært gjennomført grunnleggende øvinger i alfabet, vokallyder, enkle hilsefraser, spørreord, og navn på familiemedlemmer. Læreverket som ble brukt er Norsk Nå som er et begynnerverk i norsk som andrespråk. Læreverket dekker nivå A1 og A2 etter læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, og leder frem til Norskprøve 2. Bestått Norskprøve 2 vil være et kompetansebevis på at deltakerne behersker norsk på et nivå som gjør at de vil fungere i både jobb- og samfunnssammenheng. Det er ikke uvanlig at arbeidsgivere stiller krav om bestått Norskprøve 2 ved ansettelse.

Deltakerne ble delt inn i to grupper med 17 deltakere i hver gruppe. Det var ønske om 4 kurstimer pr kveld, men en innså fort at dette ble for mye for kursdeltakerne. Kurset ble derfor lagt opp til 2 kvelder pr uke a 3 timer pr kveld.

Den første perioden var det godt oppmøte, men etter hvert avtok interessen, noen av kursdeltakere reiste til hjemlandet, mens nye arbeidsinnvandrere kom – og alle startet ikke opp på språkopplæringa. På grunn av lav kursdeltakelse, ble kurstilbudet redusert til en kursdag i uka. Fra høsten 2014 har oppmøte vært mer stabil og undervisninga har vært 2 kvelder pr uke. En gruppe på 5-6 stk har vært mest stabil.

Stort frafall er ikke til å unngå i slike grupper der arbeidsinnvandrere blir hentet til bedriftene for spesielle jobber/ad-hoc oppdrag. I tillegg har det ikke vær «krav» fra begge arbeidsgiverne om stabilt oppmøte. FU har imidlertid hatt undervisningstilbud hele tiden, og prøvd å legge til rette for de som har kommet. Noen var veldig flinke/aktive, andre var bare ”til stede».

Elevene er blitt gitt orientering om aktuelle språkkurs som de kan melde seg på. Kursene kan tilrettelegges ved bruk av BKA midler som er rettet mot Norsk muntlig skriftlig/digitale ferdigheter vs arbeidsområde i Norge (mot fagbrev ol).

8. Kompetanse og ressurskartlegging

Begge bedrifter har foretatt kompetansekartlegging av sine arbeidsinnvandrere, 54 på GMV og 4 på GB.

GMV har ikke norskkrav til arbeidsinnvandrere, mens GB stiller krav til norsk og ønsker fortrinnsvis at deres ansatte skal bo i Grovfjord. GMVs ansatte er i Norge for å tjene gode penger for deretter å reise tilbake til familier i hjemlandet.

Øvrige tiltak

Øvrige tiltak i prosjektet har vært utarbeidelse av informasjonsfolder om prosjektet, både på norsk og arbeidsinnvandrerens morsmål, boligkartlegging, møte med bedriftene om norskkurs for arbeidsinnvandrere. Prosjektet har også fått egen Face bookside.

Evaluering og konklusjon

Prosjektet «Bolyst i Skånland kommune» har vært en reise fra start til mål. Vi har prøvd ut hospiteringsopplegg, ulike integreringstiltak og skoletilbud for å få arbeidsinnvandrere til å ønske å bosette seg i Grovfjord. Vi har møtt stor velvilje i prosjektarbeidet blant alle berørte og involverte parter, både innenfor og utenfor kommuneadministrasjonen.

I og med at arbeidsinnvandrere på båtbyggerverkstedene i Grovfjord var hovedmålet i prosjektet, har samarbeid og møtene vært på Huset i Havet i Grovfjord. Møtene har vært søkt å være effektive, begrenset opp til maksimalt 2 - 2,5 timer der hovedarbeidet med prosjektet har vært mellom møtene og innenfor hver aktivitetsgruppe.

Prosjektet er blitt markedsført gjennom pressemelding den 27.06.2012, omtaler i media, kommunens hjemmeside og Face book, «jungeltelegraf» og Bolysts egen Face book.

Prosjektmålene var å bidra til at det skulle bygges flere boliger. Integreringstiltakene gjennom aktivitetsgrupper/lag og foreningsvirksomhet i samarbeid med stimuleringsstiltak som hospiteringsordning samt tilrettelagt språkopplæring, skulle medvirke til at arbeidsinnvandrere flyttet til Grovfjord med sine familier.

Arbeidsgruppene skulle bidra til at prosjektmålene ble oppnådd innenfor sine egne grupper samt de skulle utarbeide sluttrapport for eget aktivitetsområde.

Prosjektmålene innenfor alle områdene ble ikke oppnådd. Det ble ikke bygd flere boliger, verken for eie eller utleie. Arbeidsinnvandrere mistet interessen til å bli integrert i Grovfjordsamfunnet da de likevel ikke kunne flytte til bygda på grunn av mangel på utleieboliger. Ektefellene ønsket heller ikke å si opp sine faste stillinger i hjemlandet.

Hospiteringsordning i en av partnerskapsbedriftene, var allerede innført før prosjektstart og ble «løftet» inn i prosjektet under prosjektperioden. Språkopplæring for arbeidsinnvandrere var ny og inkluderte ca. halvparten av arbeidsinnvandrere i startfasen. Etterhvert mistet mange interesse for språkopplæringa og elevtallet ble noe redusert.

Prosjektet ble ikke slik forutsetningen var i utgangspunktet i og med at Skånland kommune ikke nådde opp i boligbyggeprosjektet, et samarbeidsprosjekt mellom kommunene, Husbanken og KRD. Interessen fra partnerskapsbedriftene avtok også etter hvert på grunn av at en mulig finansieringsordning for boligbygging gjennom boligbyggeprosjektet forsvant. Bedriftene mistet også etter hvert interesse til å bidra maksimalt i prosjektet.

Bolystprosjektet dreide seg derfor mest om språkopplæring og forsøk på integreringstiltak for arbeidsinnvandrere og familier på hospitering. Så på en måte kan man konkludere med at Bolystprosjektet ikke ble så vellykket som forventet.

Noe av tiltakene som er påbegynt, vil bli videreført, både hospitering i bedriftens regi og språkopplæring, eventuelt gjennom BKA midler.

Lag og foreninger har ønske om å inkludere arbeidsinnvandrere i det sosiale liv i Grovfjord. Det arrangeres ukentlig en eller to kafedager på Huset i Havet i Grovfjord og målet er å få arbeidsinnvandrere å delta på disse treffene. Grov Barne- og ungdomsskole har åpnet for å kunne tilby hospiteringsordning for barn på gjestebesøk i Grovfjord.

Resultat fra bolystprosjektet viser hvilke tiltak kommunen bør velge for å øke lysten til å flytte og bli boende i Grovfjord. Det er viktig å dra med seg de erfaringer som er nedfelt i rapporten ved videre utvikling av bolyst i kommunen.

At prosjektet ikke oppfattes som helt vellykket, kan ha mange årsaker. Tid til ledelse, gode økonomiske rammebetingelser og at kommunen ikke ble inkludert i boligbyggeprosjektet som først omsøkt, kan være medvirkende årsak til at partnerskapsbedriftene etter hvert mistet noe av motivasjonen til å delta maksimalt.

Med en prosjektleder som skal ivareta de daglige arbeidsoppgaver i kraft av sin stilling i kommuneadministrasjonen i tillegg til prosjektledelse, gir mindre rom for styring av prosjektet. Kanskje ville prosjektet fått bedre fremdrift dersom det var avsatt mer tid til ledelse av prosjektet, tid til å motivere arbeidsgruppene, partnerskapsbedriftene og arbeidsinnvandrere til å yte maksimalt og få «eierskap» til prosjektet. Et viktig tema ved nye prosjekter vil være frikjøp av tid til fast prosjektleder.